

Asia: VN/9885/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

Tietosuojalakiin ehdotettavat muutokset

Kommenttinne koskien tietosuojalain 4 §:n ehdotettavia muutoksia (henkilötietojen käsittely yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi):

Eläketurvakeskus kannattaa tietosuojalain 4 §:ään ehdotettavaa uutta 2 momenttia, mikä oikeuttaa myös julkista hallintotehtävää hoitavat yksityiset toimijat käsittelemään henkilötietoja silloin, kun kyse on tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan tarkoittamasta yleistä etua koskevan tehtävän suorittamisesta. Tämä mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn myös lailla tai lain nojalla annetuissa kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtävissä.

Eläketurvakeskus kuitenkin katsoo, että tietosuojalain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan muutos jättää epäselväksi sen, mitä yleistä etua koskeva henkilötietojen käsittely käytännössä tarkoittaa eli millaisissa kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtävissä henkilötietojen käsittely olisi jatkossa mahdollista. Hallituksen esityksen luonnoksen s. 27 todetaan, että ”ehdotetun lainkohdan tarkoituksena ei ole siten muodostaa oikeusperustaa sellaiselle käsittelylle, jossa on kyse yhteisölle, säätiölle tai yksityiselle henkilölle säädetyn lakisääteisen velvollisuuden noudattamisesta (eli asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c ala-kohtaan perustuvasta käsittelystä)”, mutta myöhemmin samassa kappaleessa todetaan, että ”momentissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely koskisi muun muassa sellaista käsittelyä, joka liittyy momentissa tarkoitettulle yksityiselle taholle lailla tai lain nojalla annettuihin kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtäviin”.

Eläketurvakeskukselle on epäselvää, ovatko esimerkiksi lakisääteisen työeläketurvan toimeenpanoon liittyvät kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtävät sellaisia tehtäviä, joissa henkilötietojen käyttö olisi mahdollista ilman, että tehtäviä määritellään lainsäädännössä tarkemmin.

Tietosuojalain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan perustelujen mukaan säännös ei itsessään mahdollista tietosuojasetuksen (TSA) 9 artiklan mukaisten erityisten henkilötietoryhmien käyttöä. Työeläkeala käsittelee työntekijöiden terveydentilatietoja sekä työkyvyttömyys- että kuntoutusetuuksiin liittyvän päätöksenteon yhteydessä. Työeläketurvan toimeenpano edellyttää erilaisia kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtäviä eikä työ ole mahdollista ilman terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyä. Nyt ehdotettavan tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 2 kohta oikeuttaa myös TSA 9 artiklan mukaisten tietojen käyttöön. Eläketurvakeskus katsoo, että TSA 9 artiklan mukaisten tietojen käyttö tulee olla mahdollista 6 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla myös työeläkealan kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtävissä.

Lisäksi säännöksen perusteluissa todetaan, että lainkohta ei loisi yksityisille tahoille oikeutta käsitellä henkilötietoja toisiokäytössä. Kyse lienee siis muusta kuin tietosuojasetuksen 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua henkilötietojen käsittelystä. Eläketurvakeskus katsoo, että on vaikea vetää rajaa, milloin esimerkiksi erilaiset kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtävät ovat yhteensopivia alkuperäisen käsittelytarkoituksen kanssa ja milloin ne ovat toisiokäyttöä, joka hallituksen esitysluonnoksen s. 10 määrittämään yhteensopimattomaksi henkilötietojen alkuperäisen käsittelytarkoituksen kanssa.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 6 §:n ehdotettavia muutoksia (erityisiin henkilötietoryhmiin ja rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan muutoksen mukaan TSA 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tietojen käsittelyyn, josta säädetään laissa tai joka on välttämätöntä välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetyn tärkeää yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi. Säännöstä sovelletaan myös yksityisten tahojen henkilötietojen käsittelyyn.

Lainkohta jättää epäselväksi sen, mitä tarkoitetaan ”laissa säädetyn tärkeää yleistä etua koskevan tehtävän suorittamisella”. Onko lainkohta ymmärrettävissä niin, että esimerkiksi työeläkealan lakisääteiseen toimeenpanotehtävään liittyvä kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtävä on laissa säädettyä tärkeää yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista ja ”käsittely johtuu rekisterinpitäjälle säädetyn velvollisuuden noudattamisesta”.

Eläketurvakeskus toteaa yhteenvetona 4 §:n 2 kohdan ja 6 §:n 2 kohdan muutoksista, että säännösten suhdetta toisiinsa tulisi selkeyttää tehtävien määrittelyn osalta. Eläketurvakeskus katsoo, että säännösten tulee mahdollistaa TSA 9 artiklan mukaisten ja muiden arkaluonteisten tietojen käyttö erilaisissa työeläkealan kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtävissä, joita työeläkealalla ovat muun muassa lakisääteiseen työeläketurvaan liittyvät toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämistehtävät ilman, että niistä on tarkemmin säädetty laissa. Lainkohdissa tarkoitettujen tehtävien konkretisoiminen perusteluissa selventäisi asiaa. Perusteluissa tulisi selventää myös sitä, millaisissa tehtävissä on kyse yleisestä edusta ja millaisissa tärkeästä yleisestä edusta.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 7 §:n ehdotettavia muutoksia (rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

-

Kommenttinne sertifiointielimien akkreditointia koskevista muutosehdotuksista:

-

Yleiset kommentit:

Eläketurvakeskus nosti esiin oikeusministeriön tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen koordinaatioryhmän väliraporttia koskevan lausuntopyynnön yhteydessä muun muassa alla olevia asioita. Eläketurvakeskus katsoo edelleen, että nämä asiat tulisi ottaa huomioon lainsäädännössä.

Toimeenpanon sujuvuutta tulisi edistää säännöksellä, jonka mukaisesti tietoja luovuttava rekisterinpitäjä on velvollinen luovuttamaan tiedot ilman erillistä harkintaa, jos tiedonsaantiin oikeutetun rekisterinpitäjän lainsäädännössä on säädetty tarpeellisista tiedoista riittävän tarkasti (esim. TyEL 198 §). Tietoja luovuttavan rekisterinpitäjän vastuu on tarkistaa tietojen saajaa koskeva lainsäädäntö tiedoksisaantioikeuksien osalta. Tietoja vastaanottava taho vastaa saamisensa tietojen lainmukaisesta käsittelystä ja siitä, että tarpeettomat tiedot hävitetään asianmukaisesti.

Rekisterinpitäjän, henkilötietojen käsittelijän ja yhteisrekisterinpitäjyyden määrittely on epäselvää, jos rekisterillä on useita tiedontuottajia tai käyttäjiä. Rekisterinpitäjän vastuu esimerkiksi virheellisen tiedon korjaajana on joissain tilanteissa hankala toteuttaa, kun kysymyksessä on rekisteri, johon useat eri tahot toimittavat tietoja.

Muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotettavat muutokset:

Kommenttinne teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä koskevien säännösten päivittämisestä:

-

Kommenttinne yrityskiinnityslakia koskevista muutoksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muut kommentit:

Yleiset kommentit:

-

Suotunen Ulla
Eläketurvakeskus